Sequitur libellus

eiusdē doctoris/articuloꝝ theologicoꝝ ⁊ scholastice cōpositoꝝ. ꝯtra petrū de luna ad ꝯuincendū eū fuisse ⁊ esse notorie hereticū. ⁊ pertinaciter errasse/ ⁊ errare contra catholicam ⁊ euangelicam veritatem/ super potestate ⁊ autoritate ecclesie. Et ꝯtinet duos tractat⁹. In primo ponunt̄ generales articuli. In secundo speciales. ⁊ subsumpti specialiter ex generalib⁹.

A Primus articulus

Et primo ꝯstat ꝙ iste est articulus fidei/ ꝙ ē vna sancta catholica ⁊ apl̄ica ecclesia.

Secund⁹ articul⁹.

Itē ꝙ hꝰ vnitas ecclesie nō sic depēdet a ꝑsona pape essentialiter. quin posset manere vna/ ⁊ maneret de facto/ qñ nullus est papa in ecclesia.

Tercius articulus.

Itē quāuis vnitas ecclesiastica essentialis sit ad primariū caput xp̄m. Nichilominus vnitas altera accidētalis vel secūdaria/ ꝯsistit in obediētia ad vnū summū pontificē q̄ est caput secūdariū in ecclesia cū xp̄o. Sic videlicet ꝙ quilibet catholicus debet habere ꝓmptitudinē seu p̄parationem animi ad obediendū vni sūmo pōtifici/ dū ꝯstiterit sibi aut ꝯstare debuerit/ ꝙ sit papa aliq̄s legitime elect⁹. Et vltra secūdo requirit̄ ꝙ nō ponat scienter impedimentū cōmissiue vel omissiue. ne p̄ficiatur ecclesie dei vnus papa certus ⁊ legitime elect⁹. Ideo eñ ꝯdemnat⁹ est inter ceteras causas Johannes huys. qꝛ dicebat ꝙ ecclesia dei vsq̄ ad ꝯsummationē seculi poterat eque bñ regi ꝑ sacerdotes dispersos ꝑ mundū absq̄ vno capite. sicut cū tali capite. Uñ sicut dicūt theologi ꝙ sacramentū ꝯfirmationis est sacramentū necessitatis. nō quidem simpliciter. cū sine illo staret salus/ sed sic ꝙ obligat̄ quilibet ad nō ꝯtemnendū susceptionē hui⁹ sacramēti ꝑ tp̄e ⁊ loco opportunis. Ita ꝓportionabiliter de vnione vel adhesione ad vnicum papā potest intelligi. Sicut etiā dici solet apud theologos ꝙ p̄ceptū affirmatiuum quale est de habēdo papā/ obligat ad semꝑ nō ꝑ semꝑ.

Quart⁹ articulus.

Itē ꝙ culpabilis in priori articulo. primo modo vel secundo vere dicit̄ fautor ⁊ nutritor scismatis. imo ⁊ scismatic⁹ si iungat ꝑtinaciā. id est si nō velit corrigi/ q̄uis staret ꝙ ex h̄ solo nō esset heretic⁹/ si facerꝫ hoc nō ex errore intellect⁹. sed ex deprauatione affectus. quāuis apud ecclesiā habēdus esset ille vel hereticus/ vl̄ de heresi vehementer suspectus.

Quint⁹ articulus.

Itē ꝙ eccl̄ia sic instituta est a xp̄o ꝑfecto legislatore/ ꝙ p̄t se ꝯtinuare ⁊ de facto ꝯtinuabit in vnitate vsq̄ ad ꝯsummationē seculi/ ⁊ hoc intelligēdo. nedū de primaria ⁊ essentiali vnione/ q̄ est ad xp̄m. sed de accidentali ⁊ secūdaria ad summū pontificē. sic ꝙ p̄t ⁊ poterit sibi instituere caput vnū secundariū qđ dicit̄ papa. Et quicūq̄ impedit sciēter cōmissiue vel omissiue talē vnitatē eccl̄ie. agit ꝯtra articulū iam dictū. vnā sanctā catholicam ⁊c. Etiā vbi videret̄ stare. cū prima vnitate ad christū. Inde patet ꝙ aliquis existēs papa legitime elect⁹. p̄t effici scismaticus. si det impedimentū sciēter cōmissiue vel omissiue. ꝙ tota ecclesia nō obediat vni sūmo pontifici Dū/ exēpli gr̄a. papa nō p̄t reducere maiorē partē xp̄ianitatis ad obediendū vni capiti nisi cesserit ⁊ alter ꝯstituat̄. Ip̄e ꝟo h̄ pertinaciter renuit facere/ aut in aliquo multiplici casu tali Simile diceret̄ đ obedientib⁹ vero pape/ ꝙ possunt esse scismatici. ⁊ alij q̄ nō obediunt sꝫ parati sūt obedire modo p̄dicto ⁊ apponūt diligētiā suam ꝙ vniat̄ eccl̄ia/ sūt imunes a scismate.

Sextus articulus.

Itē si ꝓbet̄ de aliq̄ ꝙ circa p̄missa sit hereticus/ h̄ est iuxta verba augustini ꝙ fingat sibi nouū errorē/ vel antiquū sequat̄/ glorie siue principat⁹ sui causa. ꝓbabit̄ cōsequēter manifestissime ꝙ talis est nedum fautor scismatis. sꝫ vere scismaticus. Et ideo sufficiat in sequētib⁹ coartare sermonem ad heresim. quoniā ex isto sufficiēter ꝯcludet̄ scisma. B

Septim⁹ articul⁹.

Itē ꝙ dū null⁹ est papa. vel dū lapsus est ī heresiꝫ manifestā ⁊ iā damnatā. vl̄ dū ꝯsentire non p̄t ꝙ eccl̄ia ꝯgreget̄. qꝛ. s. effectus est amens ⁊ insan⁹ incurabiliter. vel incarceratus est/ taliter ꝙ haberi nō p̄t accessus ad eū. etiā si necessitas vel euidens vtilitas īmineat p̄t se ꝯgregare sine papa

Et idẽ dicendũ est vbi papa sufficiẽter sũmatus ⁊ req̃situs ꝑ ꝯgregãdo eccl'iam ad vniendũ eã in fide ⁊ moribꝫ/vel ad ꝯstituẽdũ sibi papã certũ. nollet cõtumaciter eaꝫ ꝯuocare. Iste articulꝰ sequit̃ ex prioribus ⁊ ex negatione eius sequeret̃ ꝙ ecclesia nõ fuisset a xp̃o ꝑfecte instituta ꝑ sui ꝯseruatione ⁊ vnitate legitima in mẽbris suis/in fide ⁊ moribꝫ/⁊ ad vnũ caput secũdarium verũ ⁊ certũ. qđ apertissime est cõtra apostolum ad Ephes. iiij. ⁊ alibi multis locis ⁊ Ozee. i.

¶ Octauꝰ articulus.

¶ Item ecclesia dicit̃ catholica id est vniuersalis ⁊ apostolica. quoniã om̃is homo generaliter obligat̃ adherere firmiter illis veritatibꝫ/quas eadem ecclesia tenet. docet ⁊ p̃dicat. que veritates sunt sufficiẽter in sacra scriptura contente. p̃sertim ĩ euãgelio/vel ex contentis in sacra scriptura sufficienter ⁊ clare deducunt̃/vel per apostolorum doctrinã successiue deducte sũt de generatione in generationem vsqꝫ ad nos ꝑ obseruationẽ legitimã. Vñ dicitur ecclesia apostolica. quoniã in apl'oruꝫ doctrina fundata est. tã verbis q̃ꝫ scriptis

¶ Nonus articulus.

¶ Item dum est data in euãgelio ꝑ xp̃m aliqua regula generalis obseruanda. illa obligat omnẽ hominem habentem vsum rationis. nisi de exceptione alicuius hoĩs ꝯstiterit per eandẽ legem euangelicã. ⁊ nõ solum per humanã traditionẽ vel exceptionem. quoniã inferioris lex derogare nõ potest superioris autoritati.

¶ Decimus articulꝰ.

¶ Item ꝙ hec est lex euangelica generaliter ꝓmulgata Math. xviij. Si peccauerit in te frater tuꝰ/vade ⁊ corripe eum int̃ te ⁊ ip̃m solũ Si te audierit lucratꝰ es fratrem tuũ. Si te nõ audierit adhibe tecuꝫ vnũ vel duos testes. vt in ore duorum vel trium testiũ/stet om̃e verbum. ꝙ si nõ audierit eos dic ecclesie. si aũt ecclesiã nõ audierit. sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus Sequit̃ continuo. Amẽ dico vobis. quecunqꝫ alligaueritis sup̃ terrã ⁊c. Vbi fundatur potestas supernaturalis ecclesie vltra naturalem.

¶ Vndecimꝰ artitulꝰ.

¶ Itẽ ꝙ ad predictum articulum corroborandum ex alijs sacre scripture passibꝫ possent induci varie leges/que sunt de iure proprie diuino ⁊ exp̃sso. ĩmo ⁊ iure proprie naturali. p̃supposito diuino. vt đ abijciendo partẽ corporis scandalisantẽ totuꝫ corpꝰ. siue sit pes. siue manꝰ. siue oculus. Math. xviij. Et ita de reliquis. Sꝫ sufficit ad deducendũ ꝓpositum hec vnica lex p̃dicta. Si peccauerit. Et forte diceret hic aliquis ꝙ quicq̃d sit de membris abijciendis aut recidendis. caput tñ non potest abijci vita manente. Respondeo ꝙ similitudo corporis veri ⁊ mistici non est hic vsqꝫquaqꝫ eadẽ. quoniã sine capite naturali corpus nõ potest viuere. sed sine capite secundario corpus misticũ potest habere vitam. sicut in casu nostro patet đ papa quo remoto vel absciso. stat vnitas et vita in corpore mistico ecclesie. ⁊ hoc ĩ virtute capitis essentialis ⁊ primi. qđ est xp̃s

¶ Duodecimus articulus.

¶ Item sicut summꝰ pontifex quantumcunqꝫ legitime fuerit electus est filiꝰ ecclesie. Sic dici potest ⁊ debet frater vniuscuiusqꝫ hominis de eccl'ia Vnde ⁊ ad hoc significãdum dedit nobis xp̃s hanc formã orandi: Pater noster ⁊c. Si vnuꝫ ergo habemus patrẽ in celis. si vnã matrẽ eccl'iaꝫ in terris. ꝯstat ꝙ om̃es mutuo sumus fratres. Et oppositũ sentire vel dicere de papa esset apertissima dementia.

¶ Tredecimus articulus.

¶ Itẽ ꝙ papa quantũcunqꝫ legitime electus potest peccare. qꝛ nõ ẽ impeccabilis ex assumptõe papalis dignitatis. Oppositum dicere. nisi ꝯstaret de aliquo per diuinam reuelationem/esset intolerabiliter sup̃bire. ⁊ contra testimonium experiẽtie p̃sentis ⁊ p̃terite.

¶ Decimusquartꝰ articulus.

¶ Item p̃dicta lex. Si peccauerit. q̃ꝫuis data fuerit ꝑ regimine totius ecclesie ⁊ filiorum suoꝝ. nihilominꝰ appropriate data est persone petri. qui erat futurus summus pastor. sicut ꝓmissuꝫ fuerat Math. xvi. ⁊ executioni demandatũ. Joh. xxi.

¶ Decimusquintꝰ articulus.

¶ Item ꝙ xp̃s in predicta lege Si peccauerit ⁊c. nõ accipiebat ecclesiam qñ dixit. Dic eccl'ie ꝑ ip̃o petro vel ꝑ successoribus suis sũmis pontificibꝫ. patet qꝛ petrꝰ non dixisset sibijp̃i qñ frater suꝰ noluisset obedire monitioni sue/seu fraterne correctioni. Intelligebat ergo de ecclesia q̃ est ꝯgregatio fideliũ. p̃sertiꝫ qñ frater q̃ peccabat

⁊ nolebat corrigi fuisset talis ꝙ non habuisset prelatum supra se/sicut est papa. qui tamen subiectus est legi predicte sicut ipse est frater peccabilis.

¶ Decimussextus articulus.

¶ Item xp̄s dicendo in p̄dicta lege. Q, si ecclesiam nō audierit/sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus/docet manifeste ꝙ ecclesia habet autoritatē iudiciariā. alioq̄n si nō audiret̄. nō esset contumacia vel peccatū. Et patet aliunde per illud. Qui vos audit/me audit ⁊c̄. Et iterꝝ. Quecūq̄ alligaueritis super terram ⁊c̄. Sic subiungitur statiz post p̄dictā legē. Si peccauerit.

¶ Decimusseptimus articulus.

¶ Item ꝙ omnis qui potest ⁊ debet licite puniri iudicialiter. potest etiā licite euocari ad iudiciū. etiam per appellationem. aut prouocationem. aut citationē. prout visum fuerit expediens iudici vel illis qui ad iudicium accusare volunt fratrem delinquentem. presertim vbi non apparet ꝑ tunc modus conuenientior ꝓcedendi cōtra reum/⁊ peccatorē fratrē.

¶ Decimusoctauus articulus.

¶ Item ꝙ nulla constitutio humana potuit aut potest preiudicare legi predicte. Si peccauerit ⁊c̄. Cum sit d̄ iure pure diuino. ⁊ de iure ꝓprie naturali presupposito diuino.

¶ Decimusnonus articulus.

¶ Item ꝙ constitutiones q̄ dicunt ꝙ papa potest deponi si labat̄ in heresim. non sunt censende ꝯstitutiones pure humane vel positiue aliquoꝝ summoꝝ pontificuz vel alteri⁹. Patet qꝛ tunc non ligarent papam. qꝛ par in parē nō habet imperiū.

¶ Uicesimus articulus.

¶ Item ꝙ fundantur he constitutiones principaliter in p̄dicta lege. Si peccauerit ⁊c̄. Et in aliis iuribꝫ conformibus sic̄ pretactū est articulo vndecimo.

¶ Uicesimusprim⁹ articulus.

¶ Itē ꝙ sicut hec constitutio xp̄i. Si peccauerit ⁊c̄. non specificat vel restringit de solo peccato heresis/sꝫ ⁊ generaliter d̄ quolibet peccati genere. qd̄ potest deduci ī publicum. Sic qd̄libet peccatum pape publicum seu notorium/p̄t denunciari ecclesie. si fraternaliter monit⁹ papa/nolit audire monentē. neq̄ testes inductos. Nisi daret̄ ex lege ꝓprie diuina. ꝙ aliqd̄ peccatum xp̄s istic excluserit. qd̄ vtiq̄ fieri non poterit.

¶ Uicesimussecund⁹ articulus.

¶ Item quicunq̄ cuiuscunq̄ status fuerit/qui scripserit vel asseruerit ꝙ papa nō possit ꝑ alio crimine accusari coram ecclesia q̄ꝫ pro heresi. ille negandus est simpliciter tanq̄ꝫ contradicens textui euangelico. Uel reuerenter glosandus est/si nō appareat ꝙ fuerit in hac assertione ꝑtinax. ⁊ si in aliis bene sensit. Simile dicit̄ de scripturis que sonare vidētur ꝙ papa nō habet superiorē iudicē in terris. ⁊ ꝙ ab eo nū q̄ꝫ licuit/neq̄ licet appellare. ⁊ ita de similibus. que si excludūt autoritatē generalis concilij. sunt hereses manifeste. Sed non est leuiter presumēdum ꝙ alij doctores sic senserint generaliter absq̄ om̄i exceptione possibili occasione vel colore.

¶ Uicesimustercius articulus.

¶ Item ꝙ glosa q̄ dicit ꝙ pro alio crimine q̄ꝫ pro heresi potest papa accusari vl̄ deponi. non habet autoritatem vl̄ robur tā q̄ꝫ ab vno glosatore vel homine. sed a christo īmediate ⁊ expresse. alioquin non faceret fidem. sicut predictum est in altero articulo. ꝙ par in parem. ⁊ vnus inferior in superiorem nō habet iudicium.

¶ Uicesimusquartus articulus.

¶ Item ꝙ de iure diuino ⁊ naturali est ꝓpria defensio suijpsius dum leditur. dum tamen hoc faciat per media nō prohibita in lege diuina ⁊ naturali.

¶ Uicesimusquintus articulus

¶ Item ꝙ stare potest in facto ꝙ aliquis molestatus a papa etiam vero ⁊ legitimo non possit habere sufficientem defensionē nisi prouocet vel appellet a papa ad iudicium ecclesie. ⁊ nisi subtrahat se ab eo. sic ꝙ eius mandatis non obediat. que mādata vel obedientia tollerent leso iustā defensionem suijpsius/vel suorum. vt esset tuitio proprie matris vel patris. aut patrie sue. īmo ⁊ totius catholice veritatis/aut vnitatis ecclesie/sicut apparuit in subtractionibus multis legitime factis tempore nostro ⁊ per prius.

¶ Uicesimussextus articulus.

¶ Item sicut alias p̄dicatuz est corā h̄ sacro concilio/p̄t haberi multiplex occasio/⁊ quesitus color/ad hoc ꝙ possit ⁊ debeat ꝑ ecclesiā seu conciliū generale vice sua dari libell⁹ repudij vero pape. quādoq̄ sine culpa pape. licet non sine causa/qn̄q̄ cum

culpa pape etiã alia q̃ sit heresis. ⁊ numerati sunt colores vel occasiones duodeciꝫ quẽadmodũ viceuersa summꝰ põtifex potest dare libellũ repudij ecclesie. sicut patuit in celestino cedente. Uxor autẽ ⁊ vir nõ videnť hic ad imparia iudicari.

¶ Uicesimusseptimꝰ articulus.

¶ Item q̃ p̃dicti om̃es ⁊ singuli articuli sunt per hoc sacrum conciliũ Constañ. solenniter ⁊ iudicialiter declarati/ ⁊ multipliciter praticati. tã in eiectione olim Johannis vicesimitercij. q̃ in constitutionibus ⁊ decretis factis sup̃ autoritate generalis concilij. presertiꝫ sexta aprilis anno M.cccc. quintodecimo. Et nouissime in decreto facto q̃ pretensa constitutio petri de luna/ non preiudicat subtractioni facte sibi in Arrogonia ⁊c̃.

¶ Uicesimusoctauus articulꝰ.

¶ Itẽ q̃ docens vel asserens nunc oppositum alicuiꝰ articuloꝝ p̃missoꝝ cadit in heresim iam damnatã/ ⁊ asserit exp̃sse contra p̃dictã legẽ euangelicã. Si peccauerit ⁊c̃. Et cõtra articulũ istũ. Unã sanctã catholicam ⁊c̃. Et cõtra determinata exp̃sse p̃ h̃ sacrũ ꝯciliũ. sicut p̃tactum est.

¶ Uicesimusnonus articulus.

¶ Itẽ q̃ p̃latus ecclesiasticꝰ etiã papa determinans iudicialiter. aut p̃ modũ constitutionis p̃petue ⁊ penalis oppsitum p̃missorũ articuloꝝ/ nõ potuit aut p̃t a pertinacia quomodolibet excusari. tũ qꝛ demonstrat q̃ non querit tota sollicitudine veritatẽ dũ eã scienter impugnat. ⁊ ad impugnandum om̃es alios inducit quantũ in se est/ per excõmunicatõnes ⁊ alias penas grauissimas. tum rursus in casu p̃senti. qꝛ nõ ostendit se paratũ corrigi/ dum regulam sui correctricẽ negat ⁊ impugnat/ scilicet autoritatẽ ecclesie vel generalis cõcilij vice sua.

¶ Tricesimus articulus.

¶ Itẽ q̃ nulle p̃testatões facte in oppositum releuant talẽ assertorẽ vel determinatorẽ. quo minꝰ debeat ĩ errore suo p̃tinax iudicari. qꝛ cũ talibꝫ p̃testatõibꝫ generalibus d̃ volẽdo stare ĩ fide ecclesie ⁊c̃. Stat d̃ facto particularis erroris assertio. sicut possꝫ latiꝰ deduci tã p̃ rões q̃ p̃ exẽpla priorũ hereticoꝝ/ ⁊ etiã modernoꝝ/ dũ factũ repugnat protestationi.

¶ Finit liber primus.

Sequitur secundus

liber eiusdem doctoris/articulorum specialium/subsumptorum specialiter ex generalibus articulis/super potestate et autoritate ecclesie/cōtra petrum de luna ad cōuincendum eum vt prius.

Et primo notādum est quod petrus de luna dudum fecit quandam pretensā constitutionem/et eam pluries solenniter publicauit et publicari fecit.īmo et praticauit quantum in se fuit.tam contra christianissimum regem francie ante conciliū pisanum.quāquam nouissime contra illustrissimum regem arrogonie.et generaliter contra omnes qui sunt in hoc sacro Constañ. concilio.sicut patet ex sua responsione ad citationem. Que pretensa constitutio incepit In dierum successu crescente malicia etc. Datuz massilie quartodecimo kal. iunij.anno terciodecimo pontificatus nostri/ita quod sunt decem anni vel circiter.

Secūdus articul⁹.

Item quod in pretensa constitutione ponitur in forma talis clausula inter ceteras omnes etc.qui a nobis vel successoribus nostris romanis pontificibus canonice intrantibus appellare presumpserint.seu a nostra seu ipsorum successorum nostrorū romanorum pontificum/canonice intrātium obedientia recesserint.ac se subtraxerint.vl' in premissa subtractione aut appellatione pseuerauerint seu perstiterint. seu eis in premissis impedimentis seu appellationibus.subtractionibns.vel prouocationibus/scienter per se vel per aliū vel alios/quauis occasione seu quesito colore dederint.auxilium.concilium.vel fauorem.et qui pertinaciter asseruerint illos qui premissa cōmittunt per nostras sentētias non ligari/cuiuscunque status.gradus dignitatis existant/vel conditionis.etiaz si cardinalatus patriarchali.archiepiscopali.episcopali. imperiali.regali.vel alia quauis ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate.ex nūc autoritate apostolica.excōmunicationis sententiam pmulgamus.a qua nullus preterquam a romanis pontificibus nisi dumtaxat in mortis articulo poterit beneficiū absolutionis obtinere etc. Et addunt pene depositōis etc.

Tercius articulus.

Itē quod dicta clausula/sicut patet ex forma sua est generaliter absque omni exceptione posita/tam de petro d̄ luna/quāquam d̄ quocūque legitimo successore suo.siue labatur aliquis eorum in heresim.siue in alid̄ peccatum quodlibet/quantumcūque enorme. quia dicit quauis occasiōe seu quesito colore etc. Et quia si voluisset aliquam exceptionem fuisse.illam explicasset. Sed quia videbat exceptionem redundare potuisse contra seipsum.propterea nullā apposuit vel apponendam iudicauit.

Quartus articulus.

Item quod petrus de luna in suis responsionibus datis ad citationem contra euz factam/dat aperte intelligi.quod vult praticare dictam pretensam constitutionem et tenet firmiter quod habuit et habet robur et vim suam/contra omnes et singulos qui sunt in hoc sacro Constañ.concilio.quia sic dicit in forma. Protestandum tamē quod per quemcunque facta vl' facienda.dicta seu dicenda/sub quacunque forma/non intendit dictam congregationem aut eius pretensam citationem comprobare.nec ipsam citationem quomodolibet exaudire/aut ei quēcunque seu qualēcunque vigorem tanquam a notorie nullam potestatem habentibus emanatam/quoquo modo tribuere seu prestare.īmo ipsam et alia quecunque facta seu facienda/ordinata seu ordināda contra ipsum/et romanam ecclesiam/cum sint de facto presumpta per eos.pronunciauit/decreuit/et declarauit/pronunciat/decernit et declarat.cassa.nulla.et irrita/ipso iure vt de his etiaz/est solenniter protestatus. Postremo cum in pretensa citatione contineatur.quod conuenientes ī vnuz canonice conuocati/et representantes ipsam vniuersalem ecclesiam decreuerunt. etc. Respondet idem dominus noster papa/quod predicti congregati in Constañ.nō sunt generalis synodus.nec vniuersalem ecclesiam representant.cum sint excōmunicati et omnibus ecclesiasticis dignitatibus/gradibus/et autoritatibus/et iurisdictione p̄uati.et p̄ ꝯsequēs nullas ptes iudicij potuerūt assumere.nec pñt sicut nec etiaz

iurisdictionem aliquaz exercere. precipue cũ minor in maiorẽ. ⁊ pmaxime in papaz. quẽ nec iuris autoritas. nec rõnis debitũ nec alicui obligatõis necitas/ ad h artãt. actum imperiosum exercere non possit.

¶ Ecce temeritatem ⁊ pertinaciaz aduersus hoc sacrum cõcilium ⁊ aduersus omnes indifferenter qui sibi nõ obediũt. Unde ⁊ reputat solam ecclesiam esse apud se/ ⁊ solum concilium generale/ ⁊ q̃ cathedra sua est archa Noe sicut dixit verbo/ dans intelligi q̃ null extra hanc archam saluabitur. Et ita de plurimis.

¶ Quintus articul

¶ Item q̃ hec pretensa constitutio de directo ⁊ expresse repugnat omnibus ⁊ singulis prioribus articulis. qui elucidant hanc legem euangelicam. Si peccauerit ⁊c. Et qui fundant in hac lege cuz suis similib. ⁊ h notoriũ est ex terminis.

¶ Sext articul.

¶ Item q̃ petrus de luna non excusatur vel releuatur ab heresi predicta ⁊ pertinacia/ per generales protestationes/ quas facit que sic habentur in forma ¶ Dicit ac etiam profitetur/ q̃ in veritate fidei ⁊ vnitate catholice ecclesie semp fuit ⁊ est. semp q̃z se fuisse ⁊ permansisse firmiter credit. nc ab illis vnq̃/ modo aliq̃ deuiauit. sic nec deuiare intendit. nec fauorem scismati vl heresi aliquo modo dedit. sicut nc dare intendit. imo semper tenuit ⁊ tenet firmiter q̃z credidit ⁊ credit. qd sctã Romana ⁊ catholica eccl'ia tenuit/ ⁊ tenet/ pfitet/ ⁊ docz nec aliquid a predictis decreuit dicere. facere. scribere. docere tenere seu credere intendit in posterum. gratia eidem diuina assistente. nilq̃z pertinaciter seu incorrigibiliter dixisse seu dicere voluit nec intendit. Sed omnia preterita. presentia. ⁊ futura quecunq̃z dicta ⁊ dicenda. facta ⁊ facienda. scripta ⁊ scribenda. credita ⁊ credẽda. docta ⁊ docenda subijcit subiectaq̃z esse voluit correctioni ⁊ determinationi catholice ecclesie sacrosancte. Et si contra p̃missa vel aliqd̃ premissorum dixerit. scripserit. aut fecerit quouis modo/ qd̃ nõ credit. paratus est semp stare correctioni dicte sancte matris ecclesie. in cuius vnitate viuere intendit atq̃z mori/ sicut catholicus ⁊ fidelis. ⁊ facere ⁊ complere ea ad que astringitur in premissis ⁊ quolibet pmissorum. Constat enim q̃ cum his protestationib. remaneret particularis error suꝰ non purgatus.

¶ Septimus articul

¶ Item si nunc predictus petrus de luna vellet a predicta heresi sua reuerti/ ⁊ redire ad gremium ecclesie. ipsa posset non claudere sibi gremium/ dando indulgentiam de scelere. sed non deberet ipsum impunitum relinquere/ vel in papatu pretẽso retinere. etiam vbi fuisset aliunde papa legitimus.

¶ Octauus articul.

¶ Item q̃ si mittat nuncios suos. videtur q̃ in primis ⁊ ante omnia proponẽdi sunt ipsis precedentes articuli/ vt respondeant sigillatim ad quemlibet. quoniam per hoc fiet abbreuiatio aliorum processuum iuridicorum. qui versarentur ĩ his que sunt facti. quoniam per predictos articulos potest veraciter vno verbo dici ipsi petro de luna. Ex ore tuo te iudico seruue nequã. imo videtur q̃ nuncij si mittantur erunt interrogãdi super premissis nedum pro nomine seu vice petri de luna. sz etiam pro se ipsis. vt videatur quid sentiant super eisdem articulis. vt si male/ habeant ⁊ ipsi male iuxta demeritum ⁊ errorem. si bene/ condemnabitur eorum magister ex eoz ꝓfessione catholica ⁊ vera.

Articulatõ pretacte constitutõnis petri de luna potest fieri cõtra ipsum sub tribus propositionibus sequentib/ cũ pbatione summaria ⁊ aliarũ quarundam additione conclusionum.

¶ Hec constitutio petri de luna est hereticalis que incipit. In die ⁊c ¶ Hec constitutio cum suis circumstãtijs reddit petrum de luna hereticum. ¶ Hec constitutio cum suis circumstantijs reddit petrũ de luna ppzie scismaticum. temerariũ. scã dalosum. atq̃z sacrilegum.

Probatur prima conclusio sic. Constitutio illa est hereticalis p que directe ⁊ expresse preiudicat ⁊ contrariatur legi euangelice. de correctione fraterna/ ⁊ de correctione iudiciali p autoritatez eccl'ie. si fraterna non satisfecerit que habetur Math. xviij. Si peccauerit ĩ te frater tuꝰ ⁊c. Sz hec constitutio petri de luna est huiusmodi igitur est hereticalis ¶ Deducit maior per descriptionẽ heresis qd̃ est dogma per

uersum fidei catholice contrariũ. Cõstat aũt q euangeliũ est fides orthodoxa obiectiue. sicut dicit in simbolo. Hec est fides catholica ꝛc. Sed minor in quo stat difficultas deducitur sic. Lex predicta. de correctione fraterna ꝛ iudiciali. aut comprehendit petrum de luna ꝛ suos successores quos reputat summos põtifices futuros legitime/ vel non comprehendit. Non potest dici secundũ. quoniam lex fertur generaliter de omni fratre dum peccauerit tali peccato qd̃ potest deduci in publicum. Constat autem q quilibet christianus est frater noster etiã si fuerit papa. quia propter hoc ñ desinit dicere pater nr̃. Si igitur est pater noster. nos pariter sum⁹ fratres. Si vero detur primum sicut dari necesse est. q scilicet papa comprehenditur sub lege hac euangelica ꝛ immutabili que consonat etiaꝫ iuri proprie naturali. Sequitur ergo q si peccauerit in nos. etiam frater noster debꝫ fraternaliter primo corripi/ iuxta regulam generaliter ita positã. Q, si noluerit audire. adhibendi sunt testes. Q, si audire noluerit/ denunciandus est ecclesie. quã si contempserit. habendus est tanq̃ ethnicus ꝛ publicanus id est excõmunicatus ꝛ extra ecclesiam positus. Sequitur ergo consequẽter q ecclesia est iudex pape duꝫ peccauerit peccato publico ꝛ ecclesie denunciato. Et potest ecclïa talem papam excõmunicare ꝛ eijcere a cõsortio/ multiplici occasione/ et multiplici quesito colore. Constat autem q ab inferiori ad superiorem legitimum/ potest fieri appellatio/ seu prouocatio seu deductõ in causam. seu iudicialis citatio ꝛ euocatio/ nunc ad denunciationem alteri⁹. nũc ex puro iudicis officio. Sed manifestum est q hec constitutio tollit omnia ista media dum fert generalem excõmunicationis sententiã ꝛ penas depositionis in omnes qui quacunq̃ occasione vel quocũq̃ quesito colore p̃sumpserint a persona petri de luna vel a quocunq̃ successore seu appellare seu prouocare. vel ab obedientia se subtrahere ꝛc. qd̃ vtiq̃ repugnat et ⁊tradicit manifestissime huic legi euãgelice put modo deductum est.

Probatur secunda conclusio faciliter ex precedenti. Ille enim proprie dicitur hereticus qui pertinaciter asserit/ imo determinat heresim. sed petrus de luna pertinaciter ita facit. Est em̃ pertinax qui non est paratus corrigi. ꝛ qui non querit cauta solicitudine veritatem/ sed impugnat/ et ad impugnandum omnes inducit sub penis terribilibus quantũ ĩ ipso est. Sic est in proposito. Addendo maxime q hic impugnatur regula veritatis de directo. per quã errans frater habꝫ corrigi. que regula ẽ autoritas ꝛ potestas iudicialis ipsius ecclesie vl̃ concilij generalis vice sua Unde tollit quantũ in ipso est omnia media per que debet errans ad viam ꝛ regulam reduci veritatis. Possent addi circũstantie quasi sine numero que probãt hãc pertinaciam in petro de luna respectu cõstitutionis huiusmodi ꝛ aliorum errorũ multiplicium/ ꝛ scandalosissimorum. sed hec pro nunc sufficiũt. attento q tam erga regẽ francie/ q̃ erga regem arrogonie/ voluit praticare constitutionem istam hereticalem atq̃ pestiferam. imo ꝛ in omnes existentes in hoc concilio. sicut patet in responsione sua ad citationem.

Probatur tercia conclusio considerando materiã circa quam est heresis predicta. que de necessitate infert peccatũ scismatis. quoniã tendit ad impossibilitandum reunitionẽ ecclesie/ sub vno certo pastore supremo. quia tollit medium conueniensissimum imo necessarium/ scilicet autoritatem iudicialem ecclesie/ seu concilij generalis vice sua/ dum prohibet ecclesiam congregari ꝛc. ꝛ dum remouet omnem papam a subiectione autoritatis iudicialis ecclesie. Confirmantur omnia predicta per constitutiones huius sacri concilij factas ꝛ publicatas pluries. Confirmãtur etiam per subtractiones licitas illoꝝ principum qui se subtraxerunt. Oportet enim concedere premissas tres cõclusiones. vl̃ dicere q hoc concilium generale errauit/ faciendo questiones tales/ ꝛ in approbando nouissime subtractionem dominorũ Arrogonensium. absit autem hoc a nobis ita delirare. Et si dicatur q multa iura canonica/ multe constitutiones papales/ ꝛ alie/ videntur sonare pro constitutione petri de luna Respondetur q illa iura sũt reuerẽter glosanda/ ꝛ interp̃tanda ⁊formiter ad inuariabilẽ legẽ christi. Aut si vult aliq̃s illa tenere ĩ suis terminis pterue et

rigide nos cum omni libertate talia scri/
pta negabim⁹ esse vera/ꝛ ꝑ ꝯsequẽs nec iu
ra canonica.qm̃ nullũ ius esse censendũ ē/
qd̃ diuine legi ꝯuincit cõtraire. ¶ Addat
ꝛ hic clausula cõstitutionis q̃ ponit supra
articulo scdo. In secũdis articulis Dẽs
ꝛc.qui a nobis ꝛc.supra.

Excerpta de articulis ꝯtra petr de luna in ꝓcessu ꝓductis.

¶ Primo in tractatu quẽ fecit/aut fieri fe
cit ꝛ ab alijs factũ approbauit ꝛ ratũ ha/
buit/intitulato de scismate ponit ꝯclusio
nem sequẽtẽ.ꝛ ponit ꝯclusio sequẽs ¶ Nul
li cõuenit ptãti nec diuine nec humane/q
d̃ sit intra vnũ locũ.ꝛ extra eundẽ. Dictã
q̃ ꝯclusionẽ ꝑtinaciter asseruit ꝛ sustinuit
q̃ heretica est cõtra sacrã scripturã ꝛ diui/
nã potentiã est.cũ de⁹ sit intra ꝛ extra eun
dem locũ.ꝛ ꝗ est notoriũ. ¶ Itẽ q dixit
scripsit.vel scribi fecit ꝛ asseruit idẽ domi
nus vocatus vt p̃mittit. B.q si iuisset ad
pisanũ conciliũ/vel misisset ad illud ad ce
dendũ papatui.vt aliqui sibi ꝯsuluerunt
ꝛ cõsulebant/iã nõ essent claues in ecclesia
nisi deus incarnat⁹ fuisset ꝛ claues de no/
uo dedisset.ꝛ hoc est notoriũ ¶ Itẽ in tra
ctatu quẽ fecit/aut fieri fecit ꝛ factũ app/
bauit ꝛ ratũ habuit cõtra pisanũ ꝯcilium
qui incipit. Quia nõ nõnulli in q̃rta par/
te via tercia. L.subsequent ꝛ alibi ī dicto
tractatu/dixit.asseruit.ꝛ pertinaciter su/
stinuit.q stante dubio hui⁹ scismatis/illi
qui nõ possunt certificari de veritate ꝛ iu
sticia alteri⁹ ꝯtendentiũ d̃ papatu/primo
electorũ obediendo pape Benedicto ter/
ciodecimo.s.sibi quo ad eũ in conscientia
sunt ꝛ essent securi. Et ꝗ est notoriũ ¶ Itẽ
dicunt ꝛ ꝓponunt dicti ꝓsecutores ꝛ mi/
nistri/q idẽ. P. vocat⁹ vt p̃mittit bn̄dict⁹
post p̃missum ꝑ eos ꝑtensum ꝓpinianum
conciliũ/dixit ꝛ asseruit ꝑtinaciter ꝯstã/
ter. Q si totus mund⁹ diceret sibi q cede
ret papatui/ꝛ sibi videret q non sequeret
inde vnio ecclesie.aut videret sibi q ipse ñ
deberet cedere/ipse nõ cederet. Et si totus
mund⁹ diceret sibi q nõ cederet.ꝛ sibi vi/
deretur q deberet cedere/ipe cederet. Per
hoc suum iudiciũ ĩmo poti⁹ errorẽ ꝑtina
citer p̃ferendo omni humano ꝛ eccl'ie vni/
uersalis iudicio.qd̃ manifeste ꝓbat ꝑtina
ciam in erroze ¶ Itẽ q christ⁹ ꝛ papa sũt
vnum caput ecclesie/posuit in quodã tra
ctatu cõtra decẽ ꝓpositiones stabilientes
conciliũ pisanũ. ¶ Itẽ q conciliũ genera
le nullo modo ꝛ in nullo casu ꝑt celebrari
sine papa etiã dum papa mortuus est Et
ita necessario dicendũ esset/q in Constan
tia post adunationẽ tot obedientiarum ꝛ
regionũ/nullũ est aut fuit generale ꝯciliũ
Cui⁹ oppositũ tanq̃ catholicũ determi/
natum est/ꝛ praticatũ in hoc sacro ꝯcilio
Et quoniã hoc errore dato sequeret ma/
nifeste q ecclesia nõ fuisset sufficiẽter ꝛ per
seuerãter pro sui cõseruatione instituta a
xp̃o. Quia deniq̃ nõ appareret mod⁹ cõ/
demnandi vel eꝛciendi papã scismaticuz
incorrigibilẽ ꝛ hereticũ contradicentẽ per
tinaciter ecclesie ¶ Ponunt consequẽter
ad ꝓbata de p̃dictis ꝛ alijs articulis tres
cõclusiones sequẽtes. ¶ Hec assertio pe/
tri de luna q conciliũ generale nõ potest ī
aliquo casu cõgregari sine papa est heresis
nunc ex p̃sse damnata ¶ Hec assertio pe
tri de luna q si credidisset aliquib⁹ tempo
re conciliũ pisani/claues hodie nõ essent ī
ecclesia est manifeste heretica.presuppos
ta duratione legis dei vsq̃ ad cõsumma/
tionẽ mundi. ¶ Hec assertio petri de lu/
na/q christ⁹ ꝛ papa sunt vnũ caput eccle/
sie est hereticalis.nisi reducat ad aliquem
sensum sanum satis improprium ¶ Aduer
tendum est postremo q super materia he/
resis/fundate sunt principaliter conclusi
ones predicte ex assertionib⁹ petri d̃ luna.
Primo quoniã ꝛ voces ꝛ scripture signi/
ficant manifestius cõceptũ mentis iuxta
dictum christi Ex verbis tuis iustificabe
ris ꝛc. Cui consonat dictum Aristotelis
q voces sunt signa earum que in mente
sunt passionum. Secundo quia conuin/
cere hominem hereticũ esse ex solis ope/
ribus sine vocib⁹ difficillimũ est.attento
q heresis principaliter ꝯsistit ī intellectu.
¶ Propter qd̃ tercio dicitur q licet ex p̃/
dictis articulis contra petrum de luna.ꝛ
sufficienter in facto probatis/possit ꝛ de/
beat sufficienter concludi cõtra eundem
petrum de luna/q ipse est notorie periur⁹
notorie scismaticus/notorie scandalisans
vniuersalem ecclesiam sanctam dei.ꝛ per
consequens de heretica prauitate vehe/
menter notandus ꝛ suspectus/presertim
circa hunc articulũ Unam sanctã ꝛc. Et
circa preceptũ hoc Nõ piurabis ꝛc. Ac p
inde ꝑ huiusmodi suspitionẽ vehementẽ

⁊ scandalū notoriū datū ī materia scisma tis ⁊ periurij ⁊ incorrigibilitatē sit ab omni officio papat⁹ vero vl' ꝑtenso rationabiliter ⁊ iudicialiter deponend⁹ put multi solēniter ex iuriby allegarūt ⁊ ꝓbauerūt nihilomin⁹ ex solis eisdē ꝓductis ⁊ ꝓbat⁹ nō videt sufficiēter cōcludi q̄ sit hereticus ꝓprie dictus/nisi confundat ex ꝓprijs assertionib⁹ suis/ꝓstitutionib⁹ ⁊ respōsionibus datis tam ꝗbo q̄ scripto. Quā obrem studiosi⁹ scriptū est vl' articulatū circa hmōi assertiones/attēto ꝑcipue q̄ nonnulli reuocāt ī dubiū an papa deponi possit. vel habeat iudicē superiorē in quocūq̄ crimine/nisi sit a fide deui⁹ vel heretic⁹ proprie dictus.

Finis tractat⁹ ꝓtra petrū de luna

Discussio illius assertionis

Sñia pastoris etiā iniusta tenēda est ꝑ eundē cancellariū.

1 Casus est Quidā se gerēs ꝑ cōmissario pape/posuit ī suo processu publico assertionē que sequit. Sentētie nostre etiā si essent iniuste/sunt tenēde ⁊ timēde. Queritur sup hac assertione. Primo si sit falsa et erronea. Secō si sit iudicō fidei reprobāda. Tercio si assertor sit ad iudicium fidei rationabiliter euocand⁹. Arguit q̄ sit vera/qr ꝓ m beatū Gregoriū/sentētia pastoris siue iusta siue iniusta fuerit timēda est. Cui ꝓsonat vrban⁹ papa dicēs q̄ valde timēda est sentētia ep̄i licet iniuste liget Sz papa ne dū est pastor vl' eps. sz supernus pastor ⁊ eps. Sz ꝓtra est dictū hieronimi sup epl'am pauli ad philemonē/et fundat in dicto Isaie. v. Si q̄s dixerit iustū iustū abomīabilis est apud deū. Et gregori⁹ in omet. xxvij. Ipse ligandi atq̄ soluendi ꝑtāte se priuat/q̄ hanc ꝑ suis voluntatib⁹/⁊ nō ꝑ subditor iuriby exercet. Et idē Tūc est ꝗa absolutio ꝑsidētis. cuz interni iudicij sequit arbitriū Et idē. Nō debet is penā sustinere canonicā in cuius damnationē nō est canonica ꝓlata sententia. Constat aūt q̄ sententia iniusta nō est canonica ⁊c.

2 Ponunt ꝑ decisione ꝓpositiones que sequunt ad examinandū.

Hec assertō ꝓposita in ꝓcessu publico si sit erronea ī fide ⁊ moribⁿ nō est dissimulanter ꝑtereunda/cū sit scandalosa ⁊ ex deliberatione posita. Hec assertio est vna ꝓpositio ꝓditionalis/includēs vnā ꝓsq̄ntiā talē/si sentētie nr̄e sunt iniuste/ille etiā sūt tenēde ⁊ timēde. Hec assertio ꝓditionalis sic resoluta/si sit falsa/est impossibilis/patet hec ꝓpositō sic ⁊ ꝑcedēs/ex regulis infallibiliby logicor/addēdo q̄ assertō ꝑdicta ꝓtinet istā vniuersalē/q̄ omes sñie dicti cōmissarij q̄ ꝗtūcūq̄ iniuste sūt tenende. Hec assertio falsa est/qm̄ oppositū ꝓseqntis stat cū antecedēte/qm̄ stat aliq̄s sentētias pastoris vl' pape ⁊ suor cōmissarior nō esse tenēdas/īmo nec timendas dū sūt iniuste. Et ꝗ in multis casib⁹. Primo si sentētia lata sit post appellatōnez legitimā/vt notauit Innocēti⁹ terci⁹ ī epl'a ad archiepm senonen̄. Secō si ꝓtineat error intolerabilē/vt notauit idē. Et hoc ml'tipliciter ꝑt euenire/cū null⁹ pastor viuens ī terr⁹/īmo nec papa sit impeccabil/quin possit abuti sua ꝑtāte/cū circūdatus sit infirmitate. vt dicit ad Heb. Un⁹ cas⁹ est si sentētiet ex ꝑsse vl' etiā implicite ꝓtra fidē ⁊ scripturā sacrā. Alter si sentētiet in ꝑiudiciū veritat⁹ vite ⁊ iusticie. vt si volēs rape spōsam alteri⁹/ferat in cōtra nitētes sentētiā excōicatōnis. Alter si sentētiet in ꝑiudiciū iuste libertat⁹/vt si volens vsurpare ciuitatē vni⁹ principis ferat sentētiā excōicatōis ī nolētes eā sibi tradere/⁊ ita ꝗ ml'tis similib⁹/vt si excōicare velit illos q̄ suo regi ⁊ suis edictis rationabiliby obediunt. Notauit hec Innocēti⁹ vbi pri⁹/⁊ habet fundamentaliter ex infallibili lege diuīa ⁊ naturali: cui⁹ deductionē hic obmittim⁹. Hec assertio est impossibilis. Sequit hec ex ꝑcedētib⁹. Notādo q̄ iuraquib⁹ inniti videt nō loquunt tali modo ꝓditionali ⁊ ypothetico. nec dicūt q̄ sñia pastoris sit tenēda. qr lōge aliud est dicere q̄ sentētia aliq̄ sit timēda/⁊ q̄ sit tenenda/qr tyrānica iniq̄tas etiā timeri ꝑt/sz nō teneri debet/īmo ꝓtemni vel perseq̄. Hec assertio censenda est erronea ꝗ bonos mores/⁊ canones/patet qr cū spectet ad mores ⁊ canones sic ꝓstat/⁊ nō est eis ꝓformis in veritate/īmo nec esse ꝑt/sic patet ex ꝑcedentib⁹. sequit q̄ est eis dissona atq̄ ꝗria. Hec assertio debet ī fide merito suspecta reputari/patet ex ꝑcedētib⁹. ⁊ ꝗ accipiendo fidē ꝑ obiecto fidei ꝑ scriptura sacra ⁊ iure diuino. Hec assertio reddit assertorē suū in fide suspectū/⁊ ita ꝓsequenter ad iudiciū fidei rationabiliter euocandū/

q̃ cõpellend⁹ erit vel se exponere/vel reuocare/vl' si ptinaciter renuerit/reliquendus erit iusticie seculari. ¶ Cõsequẽter ad aggrauationẽ dicte assertõis cũ ptestatione q̃ fit ad finẽ ciuilẽ ⁊ ecclesiasticũ/⁊ p defensione catholice veritat⁹/⁊ eccl'iastice libertat⁹/⁊ nõ ad ingerendũ crimẽ lese regie maiestat⁹/inserunt ppositõnes q̃ sequunt. ¶ Rex xpianissim⁹ francoꝝ iurauit ĩ sua ꝯsecratõe defendere ⁊ tenere iura ⁊ libertates eccl'iaꝝ regni sui. ¶ Rex idẽ pluries a viginti annis citra/habuit ꝯuocationẽ et cõciliũ plat oꝝ ⁊ vniuersitatũ regni sui/ad q̃ꝝ deliberatões ⁊ requestũ ꝯclusit solẽniter p arrestuꝫ curie sue supme plamenti/q̃ eccl'ia gallicana ĩ se ⁊ ĩ mẽbris suis/ad suas antiq̃s ⁊ legitimas libertates reducere tur/nominatim ĩ collatõe bñficioꝝ/p ordinarios/⁊ ĩ electõibꝫ faciẽdis. ¶ Rex idẽ ⁊ legitim⁹ fili⁹ su⁹ nunc regẽs nouissime/post q̃ttuor ⁊ quiq̃ annos/fecerũt idẽ arestũ solẽniter publicari cũ adiectõe penaꝝ in rebelles. ¶ Rex idẽ debꝫ reputare q̃ sententie cuiusq̃ pastoris etiã sũmi pontific⁹ facte vl' late in oppositũ mediate vl' ĩmediate/sũt iniuste/⁊ ꝯtinẽt errorẽ intolerabilẽ/ꝯtra publicã iusticiã/⁊ ĩ vsurpatões indebitã/⁊ ex ꝯseq̃nti nec tenẽde sibi sũt/nec necessario timẽde/p̃sertim cũ obtulerit in facie ꝯcilij general' Constañ./se paratum velle ꝓuidere statui sũmi pontificis sicut alij reges ⁊ regna/p pte sua. Dicit̃ ꝫ q̃ nõ sũt necessario timẽde/q̃ possũt timeri a timoratis ꝯsciẽtijs/in alio casu/q̃ꝫ nis non ob ꝫ sint tenẽde. Multuꝫ enĩ refert dicere q̃ sint tenende/⁊ dicere q̃ sint timẽde. Et ideo assertor p̃dict⁹ q̃ addidit de suo q̃ sententie pastoris iniuste sũt tenẽde/valde temerarie ⁊ scandalose ⁊ erronee videt̃ fuisse locut⁹/nc iura quibꝫ inniti videt̃ loquuntur modo suo/imo lõge modestius/ita vt possint ad veꝝ sensũ reduci/nõ aũt assertõ sua modo q̃ posita est/sic̃ patet ex ppositõnibꝫ antedictis. ¶ Rex idẽ p̃t se tueri ꝯtra ꝓcedẽtes in eũ vl' suos/occasione p̃dicta/sic̃ ꝯtra volẽtes vsurpare possessiones tpales regni sui/imo mag⁹/q̃ꝫtũ spũalia ⁊ ecclesiastica potiora sunt tpalibꝫ. ¶ Rex idẽ debet habere subditos suos p̃sertim ecclesiasticos/fauorabiles in dicta ꝓsecutione ⁊ obediẽtes iuxta monitionẽ apl'icam debent obedire regi tãq̃ p̃cellẽti/⁊ ꝫ p̃cipue dũ vtit̃ sua legitima ptãte in ꝯseruatões ꝓprũ iurati/⁊ eccl'iastice libertat⁹ tuitões. ¶ Rex idẽ debet ꝓtegere subditos suos/si p̃missoꝝ occasione/⁊ ꝓpter obediẽtiã sibi factã/pati habeãt ⁊ assumere causã ĩ se/⁊ sub hac ꝓtectõne subditi tã seculares q̃ꝫ eccl'iastici debẽt ⁊ possũt in quiete viuere/nõ pl⁹ sapiẽtes q̃ꝫ oportet. ¶ Rex idem p̃t ratõnabiliter ꝯqueri de subditis suis/presertim eccl'iasticis/si in p̃dicta reductõe libertatũ inueniant̃ tepidi/⁊ tergiuersatores/⁊ claudicãtes/⁊ p̃t ab eis p se aut suos exigere rõnes/quibꝫ mouent̃ sentire cõtra deliberatões ne dũ ꝯcilij sui sz suoꝝ plat orũ/ac vniuersitatũ regni sui. Letetꝝ de penis p eundez infligẽdis iubet ecclesiastica modestia quiescere/nec hr̃e sermonẽ.

Tractatus eiusdem

ad puinciale celestinoꝝ sup ꝯsiculo canticĩ marie. Suscepit israel pueꝝ suũ. ¶ De susceptione xpi allegorice p. xxiiij. veritates Tropologice vero ⁊ anagogice p. xij. veritates.

Incipit epistola Cãcellarij Parisieñ. de susceptione humanitatis xpi ⁊ tropologica.

Prologus.

Beuerẽdo in xpo dño puinciali celestinoꝝ fratri Johanni Bassandi. su⁹ Johãnes cancellari⁹ parisieñ. Ea q̃ ad pietatẽ sũt xpiane religionis ⁊ sursũactionis iugiter meditari. Cecinit maria Suscepit israel pueꝝ suuz. Cecinit huic notule sui cantici canticoꝝ mater ecclesia xpo iubilãs. Tu inq̃t ad liberãdum susceptur⁹ hoiez nõ horruisti ꝯginis vteꝝ. Qd̃ verbũ sub hac ꝓprietate suscipi debz. Est enĩ improprium xps suscepit humanitatez q̃ factũ est. vt xps esset hõ. ⁊ hõ de⁹. Quia xps de⁹. sz nõ semp de⁹ fuit xps. q̃ nec sp de⁹ fuit hõ. nec ex ꝯseq̃nti xps. cũ nõdum susceꝑat humanitatẽ xps deus. de q̃ susceptione colligam⁹ aliq̃s veritates accõmodas. petitioni tue pater honorãde.

¶ Incipit prima veritas.

Christus per bmõi susceptionẽ q̃ dicit̃

incarnatio habuit ab instãti sue ꝯceptõis animã rõnalẽ pfecte beatã ꝓm portionem mentis supiorẽ. hec veritas credi debet ꝏ necessitate salutis.

¶ Secunda veritas.

¶ Christꝰ in aia beatificata vt sic cognouit totũ decursũ ecclie cũ meritis futuris ⁊ demeritis hoim singulorꝝ. etiã p infusaz desup cognitionẽ aliaz ꝗ in ꝟbo. ꝗlis suo modo fuit cognitio infusa ade ꝑ statu innocentie. ⁊ angel' pfectꝰ in sua ꝑma creatione. hec veritas est certa fide tenẽda.

¶ Tercia veritas.

¶ Christꝰ vt beatificatꝰ in aia nunꝗ sensit dolorez ꝑ pctis hoim quorũcunꝗ nec ꝑ penis alienis aut ꝓprijs i corpe suo vel in portione rõnis inferiore susceptis/ patz qz i beatitudine nõ est luctꝰ neꝗ dolor.

¶ Quarta veritas.

¶ Christꝰ vt beatificatꝰ i aia habuit summã de pctis oibꝫ singulorꝝ hoim detestationẽ. q̃ largo ⁊ tropico modo loquendi ꝓt noiari displicẽtia cordis de pctis. vl' extẽsiori trãssumptõe dolor aut tristicia qñꝗ noiat'. etiã in deo. Sic est illud Ben. Tactus dolore cordis intrinsecꝰ/ diceretur simili modo de beatis.

¶ Quinta veritas.

¶ Christus ab instãti sue ꝯceptõis ꝗuis habuerit clarissimã noticiã ⁊ appẽhensionẽ sue passionis future Et ꝗ aiaz dulcissime mris ꝑtrãsierit gladiꝰ acerbissime passionis. Ipe tñ nõ habuit hmõi passionis dolorẽ exprimentalẽ in corpe ꝗlem habuit dũ cepit tedere ⁊ mestꝰ esse. ⁊ ꝯsequẽter ab agonia vsꝗ ad expirationẽ ꝑtulit ⁊ sensit Veritas illa ꝑ prima ꝑte patet ex ꝑcedẽtibus. Sz secundã ꝯcedit cõis oim doctorũ approbatorꝝ schola qz sic ⁊ nõ aliter videtur posse saluari illud luce ꝗ ihs ꝓficiebat etate ⁊ sapiẽtia. Experiebat' em ꝑ assiduũ crementũ. noticias nouas rerꝝ. ⁊ si nouas noticias sensuales. ita nouas tristicias aut delectatões isto modo.

¶ Sexta veritas.

¶ Christꝰ voluit ab instãti sue cõceptõis ꝗ bꝛitudo sue mẽtis redũdaret in corpus ꝑ influentiã gaudiosã sic nunc facit in patria Sicut ⁊ aia felicissime mris in corpe glorificato vl' carne dotata. q̃druplici dote sua. Veritas hec cõcedat' ab omnibus vt catholica.

¶ Septima veritas.

¶ Christꝰ voluit ꝗ beata mens sua vt sic sumeret influxũ ꝑtis iferioris aut sensualis. ⁊ ꝗ passibiliter ⁊ penose. licet bñ cognouerit ꝓprꝰ penas sensus intellectual'r: imo ⁊ gaudiose. alioquin nõ fuisset passus voluntarie desiderãter ⁊ ꝯsone diuine volũtati. veritas hec est catholica ⁊ ꝯcessa.

¶ Octaua veritas.

¶ Christꝰ voluit ꝗ ꝑcognitio sue passionis quã habebat ex visione verbi. vel etiã ex reuelatõe in rõne inferiori descenderet aut redũdaret in sensualitatẽ sic ꝗ a parte sensuũ dolor exprimẽtalis suscipet' qualis in agonia vel i tota passione. aut etiã q̃lis fuit ꝑ decursũ totꝰ vite nũc aũt miscendo leta cũ tristibꝫ. Sic ei puer ⁊ inscꝰ flebat sic sugendo btã vbera ꝯsolabat' ⁊ arridẽti mri blandus erat. Stultũ est em dicere ꝗ nunꝗ gauisus est aut letatꝰ exprimentali ꝯsolatõe. Nõ em ꝑdiderat gustũ ciborz aut tactũ suauiũ. sz nunꝗ in viciũ

¶ Nona veritas

¶ Christus voluit ꝗ dilectissima mr sua dolores ⁊ ꝯsolatões haberet i vita sua iuxta modũ sue ꝯuersatõnis. ad ipm filiũ ⁊ ad virginalẽ sponsũ ioseph ⁊ ita ꝓportionabiliter respectu primorꝝ. Nõ em fuit incivilis. aut agrestis. aut lapidea. ⁊ insensibilis gliosa mater sua.

¶ Decima veritas.

¶ Christꝰ voluit dilectissimã matrẽ suã dolores ⁊ penalitates huꝰ vite destitute suscipe. Nedũ volũtarie pure sicut suscepit. sz ex ꝯditõe nature viatricis descẽdẽtis ab adã ⁊ cũ necessitate ꝓtrahẽdi originale pctm sic alij ꝑ generatõez viri ⁊ muliris ꝯcepti. nisi gra supnatural' ꝓuenisset casũ in ꝗ originalis culpe ꝑcipitiũ. factuz est ꝑinde ꝯsequẽter i maria ꝗtũ ad naturę debitas ex originali sic in alijs sanctificatis aut baptisatis nisi ꝗtum ex priuilegijs ⁊ gratijs spũalibꝫ fuit adiuuata. Veritas hec ꝓbabili pietate cordis credi ꝓt.

¶ Undecima veritas.

¶ Christꝰ ꝑseruãdo matrẽ suaz ab originali nõ ob ꝗ dedit dignitatẽ eqlem sibijpi etiã ꝓm humanitatẽ viatricẽ. Nõ qz nũꝗ xps habuit necessitatẽ originale pctm cõtrahẽdi qz nõ descẽdit ꝑ naturalẽ ꝓpagationez. ꝓpterea rõ sumpta ex hac eqlitate ꝗ maria ꝯtraxit originale. ꝓsus est inualida. Sil'r ⁊ altera ꝗ maria nõ indiguisset redemptõe. Nec valeret apl'i ꝯseqntia. xps ꝑ oimꝫ mortuꝰ est. ergo oes mortui sunt

ꝑ inquã argumẽtũ potꝰ est ad oppositu ꝫ Quia si xp̃s fuit oim̃ pfectissimꝰ redẽptor mortẽ p oib̃ sustinẽs decuit q̃ matrẽ pfectissime redimeret. ꝑ aũt nõ potuit ꝓueniẽtꝰ fieri q̃ ꝑseruãdo ne caderet potꝰ q̃ iã lapsã releuaret. Veritas hec pbabilis ẽ ⁊ pia. Sup q̃ mir̃ est q̃ nõnulli volentes virginẽ bẽdictã sup̃ limites honorare pdicant nihilominꝰ q̃ ꝓtraxit originale sicut vnꝰ de quo infra.

¶ Duodecima veritas.

¶ Christꝰ ꝓtulit matri sue ab initio. ⁊ cõsequẽter illas ⁊ tantas grãs q̃s ⁊ quantas cognouit esse ꝓueniẽtes ꝓm ordinẽ sue sapientie. ⁊ in hac veritatis soliditate debꝫ esse ꝓtentꝰ q̃libet xp̃ianꝰ q̃ tũcũq̃ sibi deuotꝰ. Atta mẽ qꝫ pticularisata p̃conia magis ad deuotionẽ mouẽt. aliq̃ũ pios animos placet adiungere aliq̃s veritates sup̃ istis ad vtrumq̃ libratas.

¶ Tredecima veritas.

R ¶ Christꝰ humanitatẽ suscipiẽs dolores nr̃os sola volũtate ñ necessitate portauit ĩ corpe suo. ⁊ vere languores nr̃os ipe tulit p̃sertim ĩ cruce. ⁊ ꝑ cũ tanta acerbitate. quantã voluit deꝰ ꝓm ordinẽꝫ sue sapiẽtie ipaꝫ humanitatẽ passibilẽ tolerare. Veritas hec cõsonat vltime veritati tradite de maria. Et sufficit ad salutẽ q̃ de xp̃o tenea tur sũmatim̃ fide certa ⁊ necessaria. Temerariũ ꝯo est asserere q̃ dolor suꝰ fuit intensior ⁊ acerbior q̃litatiue q̃ afflictio oiꝫ aliorꝫ hoim̃ simul. imo q̃ ⁊ dãnatorꝫ.

¶ Decima quarta veritas.

¶ Christꝰ nõ habuit ab instãti ꝓceptõis oẽm illũ dolorẽ vsq̃ ad instãs mortis sue q̃lẽ ptulit in cruce aut priꝰ p decursũ penalis vite sue. Et oppositũ scribẽdo vl̃ pdicando asserere est temerariũ falsũ ⁊ p̃sumptuosũ.

¶ Decima quinta veritas

¶ Christꝰ potuit dare mltas grãs humanitati sue ⁊ dilectissime matri pure gratis q̃s tñ actualiter ⁊ de facto non ꝓtulit. Et oppositũ asserere ẽ falsũ ⁊ temerariũ imo hereticale. Patet hec secũda ps qꝫ xp̃s potuit ab vtero mr̃is sue dare de potẽtia absoluta impassibilitatẽ sue hũanitati q̃lem habet ꝯ p̃senti. silr̃ ⁊ mr̃i sue saltẽ post ꝓceptionẽ bẽdicte plis sue. Et ꝓstat certa fide q̃ neutꝫ fecit.

¶ Decima sexta veritas.

¶ Christꝰ potuit dare sue humanitati. et matri sue p statu vie. grãs alias q̃ cõtulerit de facto. ⁊ si ꝓtulisset ꝑ vtiq̃ fuisset decens dare vl̃ dedisse q̃liter tũc facere ñ erat decẽs ꝓm ordinẽ sue sapiẽtie. Veritas hc̃ sil̃is est p̃cedẽti. Sꝫ addit aliud de decentia p quo fit veritas sequẽs.

¶ Decima septima veritas.

¶ Christꝰ potuit ⁊ p̃t mlta facere ⁊ ꝑ decet eũ ergo fecit aut faciet. ꝓsequẽtia talis q̃ fit a multis sepe fallit p fallaciã petitõnis principij. qꝫ videlicet p̃supponit ĩ minori ꝓpositõe. qꝯ est eque ignotũ vel ignotius q̃ principale Rõ qꝫ nihil decet deũ facere nisi ꝓm q̃ vult fieri/recte p oppositã ꝓsuetudinẽ ad volũtates creatas q̃ ideo volũt agere qꝫ p̃sentat eis aliq̃ꝯ obiectũ sub ratione boni aut ꝓueniẽtis ⁊ ideo agunt qꝫ videt eis bonũ. ⁊ nõ ideo illud est bonum aut decẽs. Causa est. Non em̃ sunt regule prime sꝫ regulate a prima bonitate.

¶ Decima octaua veritas.

¶ Christꝰ nescit aliq̃d velle qꝫ decẽs nisi a seipo. aut si ab altero ꝑ ẽ p reuelationẽ. l̃ opis exhibitionẽ. ⁊ ꝑ argumẽto a posteriori ⁊ nullo modo a priori. Vñ sic xp̃s solꝰ nouit patrẽ ⁊ se ⁊ spũm sanctũ. nõ excludẽdo ipos patrẽ ⁊ spũm ꝓpter vnitatẽ essentie. Sic solꝰ scit q̃d deceat eũ ad extra producere. qꝫ solꝰ scit q̃d vult agere ⁊ cui voluerit reuelare

¶ Decima nona veritas.

¶ Christus si asserit aliq̃d ad extra facere debere qꝫ decet eũ sic facere fallit asserens modo tacto qꝫ p̃supponit qꝯ est eque vel plꝰ ignotũ. vt si q̃s ita ꝓlogizet xp̃s potuit cõicare mr̃i sue ĩ vtero q̃ gl̃iosa ⁊ ꝓsummate felicitatis nascerek. ⁊ ꝑ decuit ipm̃ facere. qꝫ decuit eũ matrẽ honorare q̃ sic fecit. Cõstat q̃ ꝓclusio hereticalis est. ⁊ tñ p̃ misse cõiter assumunt. a nõnullis in assertionib̃ suis ꝓfirmãdis. S

¶ Vicesima veritas.

¶ Christꝰ nõ cõicauit mr̃i sue statim dũ ꝓcepta vel nata ẽ vsum pfecte rõnis q̃ suis ꝑ potuisset. ⁊ si fecisset decuisset. Et oppositũ asserere scribẽdo vl̃ pdicando est penitus temerariũ sic̃ ⁊ q̃ nunq̃ somniauerit aut qꝯ in oim̃i somno semp actu deuꝫ ꝓtẽplata fuerit ꝑ in via. Qꝯ aũt ex scripturis sanctis autoritatẽ nõ habet iunge nec ex pbabili rõe. eadẽ facilitate ꝓtemnit q̃ pbat.

¶ Vicesima prima veritas.

¶ Christꝰ potuit ꝓferre dilectissime mr̃i sue cognitionẽ lucidissimã totꝰ decursus vite sue ⁊ filij. cõfestim dũ nata est: ⁊ si hoc

fecisset ꝗ vtiq; decuisset ergo fecit. temerariũ est ⁊ ꝓtrariũ sancto doctoribꝫ ꝗ inferre. Cõtrariũ insup videt euãgelice doctrine sic asserere factũ esse. Siqdẽ ꝓditus fuit ihs ignorãte maria ⁊ ioseph/ideo dolẽtes ꝑ triduũ q̃sierũt ipm/⁊ nõ intellexerũt re/spõsuz pueri ihu. Nesciebat inqt q̃ ĩ his q̃ p̃ris mei sũt optet me esse ⁊ ita in multis. Sz nõ ob ꝗ dicẽda fuit ignorãs btã ꝟgo si nõ scierit oia. Dicit eim ignorãtia priuationẽ sciẽtie debitã inesse. ⁊ ex ꝓseq̃nti cul/pã. nõ sic nesciẽtia q̃ in angel repit.

¶ Uicesima secunda veritas.

¶ Christus etiã si dederit acceleratõez vsrõnis mri sue sic opinant aliq pie de exultatõe Iobis ĩ vtero. nõ optuit tm ĩ talibꝫ gratijs ꝑseuerãtiã esse q̃uis sine p̃nia ⁊ retractatõe sint dona dei. Sũt ei sine p̃nia supplẽdũ est ꝗ modo q̃ donant quedã ad mozulã paruã. q̃dã ad tps mai. q̃dã ĩ euũ patet ĩ gratijs gtis datis ĩ ꝓphetijs ⁊ gratijs sanitatũ q̃ durãt ad tps.

¶ Uicesima tercia veritas.

¶ Christus si ꝓquirit a talibꝫ cur matrem suã honorauit ĩ gratijs istis. ⁊ nõ in alijs oibꝫ q̃bꝫ poterat. Rndeas q̃s es o bõ vt inuestiges sensũ dni q̃s es vt ꝓsiliari ei fias. q̃s es vt ꝑsumas dicere cur ita fact. ponat ꝗ hũana loq̃citas digitũ ori suo ⁊ terminis suis ꝓtenta sit.

¶ Uicesima quarta veritas.

¶ Christus posuit termios nre ꝓquisitõis vt nõ liceat ꝗ diuis alia vel aliter asserere q̃ q̃ ex diuis scriptur habent. vl euident ꝓcludunt vl ab eccl'ia q̃ spũsctõ regit credenda tradunt/hec est regula btã dyonisij plies repetita. Cetez ꝗ opinione temeraria vl pbabili vl de credulitate pia latis ꝓt dici put alibi notauim. Et ꝗ vnũ placet repetere ꝗ q̃d sit piũ credere aut q̃ ꝓpositiones ꝗ pietate fidei sũt censende. Oẽs ille scilicet q̃ nec euidẽter sequunt ex ꝓtentis ĩ sacra scriptura. nec etiã euidẽter repugnãt ⁊ edificãt charitatẽ. vl duotõez pꝗ cordis temerarie nihil asserẽtis/tales sũt narrationes sctõz patz/tales deuote recogitatõnes circa totũ euãgelij decursũ. erga xpm ⁊ matrẽ suã. ꝓsiderãda mlta nõ explicita/quẽadmoduz fieri potuerũt vl q̃d egerint ihs ⁊ ioseph ⁊ maria ab initõ vsq̃ ad mortẽ ioseph/q̃liter pcessũ est ĩ iosephino carmine heroice. Qualiter etiã ĩducũt doctores illud miscdia ⁊ ꝟitas obuiauerũt sib ĩ iusticia ⁊ pax osculate sũt q̃si sint res aiate inuicẽ colloquẽtes ⁊ ꝓcludẽtes dns dabit benignitatẽ terra nra dabit fructũ suũ qd vtiq; ꝓstat factũ dũ suscepit de isrl puez suũ.

¶ Alie veritates duodecim.

Sbiũgunt alie duodecim veritates ꝓpinqui ad interrogatõnẽ tuã pr amãtissime terminos nõ deserẽdo susceptos.

¶ Prima veritas.

¶ Susceptio scti isrl nri fuit ꝑ allegoriã incarnatio ꝟbi. ꝑ tropologiã ꝟo ⁊ anagogiã susceptio scti isrl pueri sui est hois per grãz iustificatio. ⁊ ipi ad ꝓtemplatõez celestiũ eleuatio. Nũc ꝑ intelligẽtiã/nũc per simplicẽ fidẽ. cũ deuotõe q̃ mentẽ eleuat ĩ deũ ꝑ piũ ⁊ humilẽ affectũ nũc ꝑ vtrũq; ꝑ intelligẽtiã. s. ⁊ deuotõez fide spe. charitateq; subnixã.

¶ Secũda veritas.

¶ Susceptio tal mistica nutrit marie et roborat ꝑ susceptõez dignã benedicte eucharistie sacri q̃ deus ipe sumit recolit memoria passionis ei. mẽs implet grã. ⁊ future glie nob pign dat. q̃ sup re tractatus est spẽalis ĩ notulã cãtici marie. Esurientes ipleuit bonis.

¶ Tercia veritas.

¶ Susceptio isrl pueri sui dei q̃uis possit agnosci ꝑ pbabiles ꝓiecturas ab illo q̃ suscipit nõ tm euidẽter reuelatõe sup ꝗ nõ habita. Signa q̃dã sũt si q̃s sit isrl ꝑ certã fidei illuminatõez seu visionẽ. si sit puer ñ sensibꝫ sz malicia ꝑ humiliatõez. si sit possessio dei. i. seru ꝑ dignatiuã adoptionẽ ĩ charitate q̃ patiẽs est ⁊ mitis sub suaui iugo xpi.

¶ Quarta veritas.

¶ Susceptio ꝑ grãz gratũ faciẽtem nos semp latet ad certũ q̃tem impleam illud Seruite dño ĩ timore. Et ne seruit mesta ⁊ q̃uis videat. Exultate ei. Uez ne sit exultatio dissoluta iungit cũ tremore. Et subsequit apphendite disciplinam.

¶ Quinta veritas.

¶ Susceptio gratificãs videt hic in via potissimũ cognosci ꝑ cordis sentimẽta sumendo coz ꝑ toto ei triclinio fm triplex cenaculũ mẽtis. s. ⁊ orõnis ⁊ aie iuxta tractata sup hac de cacordi psalterij marie fidicula. Dispsit supbos mẽte cordis sui. p/sentiã inqt ꝟbi Bernard ex motu cordis accepi. Sic alij fere oẽs ꝓtemplatõi vacãtes signa tradiderũt. nũc hec: nũc illa multiplicia valde variaq; cordis sentimenta vsq̃ ad pfusionẽ lacrimarz de q̃bꝫ nõ est ꝗ

dicendũ p singula. Ꝛz sub cautele gene/ralis monitione sistendũ.

¶ Sexta veritas.

¶ Susceptio gratificãs stat frequẽter si/ne quibusdã sentimẽtis actualib̃ cordis. patet in puerꝭ baptisatꝭ. patet in iustꝭ dor/mientib̃ aut in solo grẕe habitu sine q̃uis actione gratꝭ deo simul ⁊ acceptis.

¶ Septima veritas.

¶ Susceptio gratificãs sepe fit ⁊ est ĩ suo actu intrinseco ⁊ formali elicito vel exteri us impato sine pceptibilib̃ certitudinal'r grẕe sentimẽtis ĩ corde vel sensib̃. patet in actiuis p varia distractꝭ. nullã ĩ corde suo spũalium sentimẽtoꝝ mollicẽ. aut lĩgfa/ctionis suauitatẽ habẽtib̃. ĩmo maxima xp̃ianoꝝ ps. absq̃ talib̃ sentimẽtis alias seruit deo. q̃s iudicare damnãdos vel ex/tra statũ salutꝭ. ob ꝗ esse/guersissime est te meritatis ⁊ intolerabilis arrogãtie. apud illos q̃ sentimentis hmõi crebro gaudent q̃ suã ĩ illis totã salutẽ ponũt ⁊ gloriã Ꝛz heu sepe q̃z pfunde fallit eos stulta p̃sum/ptio cordis sui. q̃z frequẽter illudunt̃ a de monio meridiano. qꝛ supbia merek illudi deniq̃ merek etiã dũ eucharistiã suscipit illud impcatũ p psalmistã fiat mensa eorũ corã ipsis in laqueũ cũ ceterꝭ que sequunt̃ sub trinodecimo numero maledictis.

¶ Octaua veritas.

U ¶ Susceptio eucharistie gratificãs q̃z uis nõ fiat nisi sit aliq̃s in grẕa gratũ faciẽte nõ tñ inducit semp nouũ peccatũ nisi in cõ/temnente. Cotẽnit aũt q̃ se scit habere im pedimentũ legitimũ ne suscipiat aut q̃ nõ habuit pbabilẽ sue ꝛsciẽtie examinatõez iuxta modũ cõmuniter requisitũ vt suuz cognosceret impedimentũ ⁊ cessaret a cõ/munione vel tolleret nexũ suũ siẽ p ꝛfessio nẽ si ꝛscius est sibi culpe mortalis. Aut si p statutũ regule sue sit artat' de venialib̃ ꝛfiteri licet dura videat hec hortatio nisi forte p grauib̃ ⁊ mltis venialib̃ valde di sponẽtib̃ ad mortale aut ppinq̃s multũ.

¶ Nona veritas.

¶ Susceptio eucharistie si dimittat qꝛ ñ pcipit accessur' sentimẽta deuotõis actu alis ĩ lacrimis ⁊ simílib̃ si tñ aliunde sit si bi bñ ꝛscius de carentia impedimẽti stul te agit si sit temp' ⁊ loc' aliunde. ratio est qꝛ magnis bonis se ⁊ suos primos p̃uat ⁊ defraudat damnatõez incurrẽs/de susce pto talento ordinis nõ multiplicato. Si bi tñ absit gloriari si sentimẽta nõ sentiẽs deuotõis/si sicc' ⁊ arid' animo sit mons gelboe sine roꝛe ⁊ pluuia si ñ timeat lapsũ qualẽ aliq̃ñ patiunt̃ gloriantes ꝺ sentimẽ tis suis qꝛ si demones in viridi dei pmissi one ꝗ faciũt: in arido q̃d fiet

¶ Decima veritas.

¶ Susceptio gratificãs si querit̃ piculo se cognosci p curiositatẽ in quolibet hoie tñ ꝗ maxime periculosũ est in feminis ⁊ te nacis appbensionis ⁊ auiditatis temera/rie penetrãdi secreta dei Sunt ⁊ lapsus ⁊ illusiones pcliuissime. diligũt tales aliq̃ñ deũ velut adulteꝝ cõcubitu fornicario. q̃ re:sane qꝛ delectatõez sentimentoꝝ ipsius dei solã nõ plurificationẽ bonoꝝ sũt ope/rum req̃rẽtes Ꝛz perdes omẽs deus qui fornicantur abs te.

¶ Undecima veritas.

¶ Susceptio gratificans apud tales de vtroq̃z sexu sepe fit in laqueũ nõ data sed accepta occasione scandali. dũ fiũt ĩdigni oꝛes susceptõe dignissimi sacramẽti quo scilicet post talia sentimẽta. ⁊ nõ aliter di/gnos se ad suscipiendũ semet existimant/ longe facti de q̃ legit̃ Neminẽ iudicãs ne minẽ ꝺdemnans. oib̃ cõpatiens sanctus martin' erat. Nec aliter p agathon vl' pa storẽ est pceptũ Nã inq̃t in omñi re dic Tu q̃s es. ⁊ ne iudices quẽq̃z. Sed nec atten/dunt aliud sue temeritatis repssiuũ ꝺsiliũ Nõ accipe fiduciã ĩmo accipe fiduciã. sed de sola dei misericordia. nõ de tua sentim̃ torũ iusticia/sordida nimis ex se sicut pã/nus menstruate. quẽ nõ exterreat illd̃ apo stolicũ. Nihil mihi ꝺsci' sum: sz nõ in hoc iustificat' sũ. sz nec meipm iudico: q̃ me iu dicat dñs est. Sic habita in adiutorio al tissimi secure dices deo Susceptoꝝ meus es qꝛ quẽ suscipis in sacramẽto ipe magis te suscipit mãducat ⁊ bibit incorpando.

¶ Duodecima veritas.

¶ Susceptio gratificãs dũ visa est apud multos colligi p meditationẽ assiduã pas sionis ihu xp̃i causaliter de p accidens de supbo vsu suo hom̃ib̃ ꝺ vtroq̃z sexu dure multũ austeritatis in vita/plurimas he/reses ⁊ deliramẽta. ⁊ tandẽ in abominan/dissima carnis sentimẽta plapsi sunt ⁊ in/nominaliter maculati/sunt in exemplum veteres ⁊ noui fratricelli ⁊ sorelle begardi ⁊ begarde seu begute de quib̃ nõ est ꝗ di/cendũ p singula. Suffecerit tãgere aliq̃s

passus scripture. cuiusdã q̃ nõ ĩ omnib̃ sa
tis sobrie videt esse locut⁹ q̃ quis ĩ hac sce/
lerata secta iam tacta fuerit. seuerissim⁹ ⁊
laudand⁹ sicut in alijs multis. verũtamẽ
in multis ꝯtra p̃dictas veritates speciali
ter de priuilegijs xpi ⁊ marie ⁊ penis suis
min⁹ sobrie scripsit ⁊ docuit Et q̃s est hõ
q̃ viuat ⁊ nõ peccet. Quis est hõ q̃ nõ pati
enter reprehensionẽ debeat accipe charitat⁹
qualẽ ꝯscius ego sum mihi velle fieri q̃ hc
scribo. Rursus p eũ null⁹ extollit stat⁹ ni/
si ille qualẽ notat se tenuisse ꝯformiter ad
femunas aliq̃s magne vt asserit eleuatõis
⁊ pphetici spũs. quax tñ doctrine sunt su
specte iubẽte apl'o qui habebat spũm dei.
mulierẽ docere nõ permitto. Scdo addit
itex licet nõ semp eo ordine quo ponunt
ista/ait inquã q̃ p tales inuenireť xps qui
tũc suo tpe perdit⁹ erat: ⁊ abscõsus ab ec/
clesia. ⁊ q̃si iacens mortu⁹. Rursus q̃ sta/
tus iste terci⁹. ⁊ cito manifestand⁹ erit de/
structiu⁹ status phariseox modernox q̃s
notat plat̃os cũ clero ⁊ religiosos omnes
maxime fratres minores q̃ nõ viuũt vita
xpi crucifixi. necx vt su⁹ nuncius frãcisc⁹.
⁊ sancta clara vexilliferi ihu xpi/cũ cruci/
fixa vita sua. Sũt ⁊ iam habite reuelatio
nes vt dicit sup illo ¶ Rursus attẽde pr̃
ocularissime q̃ cepit error iste a ioachim
ponente triplicẽ legẽ ꝓm tres psonas. pri/
ma pr̃is p moysen. scda filij p xpm. tercia
spũssancti p euangeliũ eternũ cui⁹ nõ erit
finis. legať ergo tert⁹ expositõis isti⁹ sup
nũc dimittis ĩ fine. ⁊ expositio sup illud d̃
perditõe ⁊ inuentõne iesu. ⁊ alibi pluries.
Attendať ergo sol⁹ finis in acerrima sati/
ra seu tragedia magnis boatib̃ inuehẽte
ꝯtra stat⁹ omnes maxime suox. viderit q̃
zelo viderit. quo edificatõnis auditu fru/
ctuoso multi iudicãt q̃ nõ ꝓm scientiã At
tẽto q̃ p cognomine vult noiari maxim⁹
peccatox q̃liter ergo nõ pri⁹ auferabat tra
bem de oculo suo q̃liter obsurduerat ad il
lud pbrum. medice cura teipm. diceret q̃
ex humilitate sic iudicari vult. Hz si non
ex veritate. quid nisi vanitas ⁊ dãnabilis
vanitas. Si ex sensus intimitate se ita iu
dicari volebat. attenderit ne paulus ĩmo
maria plus paulo p̃cellebat in hac laude
vt non iam ipse maxim⁹ aut primus esset
peccatorum quia nõ humilior plus oĩb̃.
¶ Ampli⁹ arguit de heresi doctores do/
ctissimos cũ Innocẽtio tercio q̃ ponunt
substantiã panis post desitionẽ corpis xpi
destructis panis ⁊ vini specieb̃ itex d̃ no
uo creari. Sunt alie sup hac re positõnes
sz ista quicq̃d difficultatis habeat seu ha/
bere videať. non est heretica appellanda.
potest em̃ de⁹ creando reparare destructũ
idẽ in numero. ⁊ si nõ generãdo modo na
ture. Quicq̃d d̃ paruulis affirmare p̃sum
psit cõtra omniũ doctox cõmunẽ scholaz
q̃ pueri in limbo nõ baptisati acriter pu/
niantur pena ignis sensuali. ponerecx vi/
detur q̃ in afflictõne carent omino ratõis
iudicio ⁊ libertate arbitrij. Sed nõne do
cumenta plura scripsit bona: ⁊ vtilia ⁊ de
uota scripsit(Fatemur ĩmo libere cõfite/
mur ⁊ nunc sterisset in isto sal⁹ sua/vtinaz
ꝯformasset se doctrinis illox quos allegat
q̃ncx. Sepe em̃ magnas partes excerpit
⁊ rapit in ppria forma tacitis auctox no/
minib̃. nescim⁹ si par esse voluerit esopi
cornicule. plumis aliax volucrũ se ornat⁹
creber fuit apud istũ bonauentura cũ suo
breuiloquio. sz vix nominat⁹ ex illo. Dl'
ti sũt p̃terea sermones sub ꝯtextu sue locu
tionis quos in forma legim⁹ apud libros
alios nõ modice vetustatis. Postremo ñ
rememoram⁹ ista detractõis malignãtis
zelo quantum ꝯsciẽtia testis est. sz cautele
prudentis ⁊ cõmonent⁹. studio q̃ten⁹ reli/
giosi simplices ⁊ inscij theologie nec habẽ
tes spũm discretõnis spirituũ in deuotis
apparentib̃ sentimẽtis falli valeant in le/
ctura vl'studio sub feruore nouitio sub in
discreto iudicio q̃ liber tot⁹ sit euãgelicus
qz d̃ euãgelio loquit. Sic pr̃ optime no/
tasti mihi de q̃busdã. habẽt em̃ aq̃s paten
tes ⁊ publicas sancte sapiẽtie p doctores
approbatos/non est necesse ipos obedire
meretricule dicenti. Atque furtiue dulcio/
res sũt ⁊ panis abscõsus suauior. Siml'
hec interim scripsim⁹ ꝯformiter ad tracta
tulũ istũ q̃ d̃ examinatõe doctrinax cõpo
sit⁹ est q̃ ad ptẽ primã. Et de reliq̃s tribus
vltroneo ⁊ deliberato ꝯsilio siluim⁹. Dec
habuim⁹ pr̃ religiosissime siml' ⁊ prudẽtia
pstantissime/q̃ currẽte calamo linguã ani
mi feruẽtis exprimente volui satisfaciens
tue petitioni notare p cedulã istã. Ob an/
no dñi. M. cccc. xxvi. decima octa. decem
bris de mane vsq̃ ppe meridiẽ ꝯsonãs te/
xtui q̃d exponendũ erat in manib̃ de can
tico marie canticox. Suscepit isrl' puerũ
suũ q̃d inchoabã dũ mei capella visitauit

v

benignitas tua mihi iure colēda. vale vale

¶ Finit epistola cancellarij Parisiensis de susceptione humanitatis xpi allegorica. anagogica. ⁊ tropologica.

Epistola Johannis de Gerson ad fratrem Bartholomeū carthusien. super tercia pte libri Ruysbroech de ornatu spiritualium nuptiarum

Venerabili patri ⁊ bone simplicitatis fratri in christi charitate dilectissimo fratri Bartholomeo carthusiēsi Su⁹ Johānes Cancellari⁹ indignus ecclesie parisiēsis Nuptiarum agni ꝓticipem fieri. Pridem librum quendam per te habitu⁹ cui⁹ titul⁹ est de ornatu spiritualium nuptiarum in transcursu legera⁹. nouissime illum attentius relegens cōperi mlta ibidem tradi salubria ⁊ alta documēta. Na⁹ prima pars instruit ad vitam actiuā. Secunda ad vitam spiritualem que affectualis dici potest inducit sub varijs ⁊ pulcrissimilitudinum manuductionib⁹ ⁊ tropis quorum intelligentiam soli experti plene concipient. Sunt nempe ex eis que in affectu plus aguntur q̄ in intellectu ⁊ q̄ percipiuntur amplius saporis cuiusdam intimo gustu q̄ ratiocinatione vel discursu Tercia pars notificare nititur que sit excellentia vite contemplatiue. que beatifice visioni in anima approximat. Tradūt quidam sicut accepi. q̄ prefatum librum ydiota vnus sine litteris composuit. Exinde non sine miraculo ⁊ inspiratione diuina ipsum fuisse confectu⁹ patēter astruunt. Ex quo consequens esset omnia contenta in eodem esse verissima sanctissima q̄. Sed meum quale sit super hac re iudicium tibi nō esse celandum decreui ne forte assis incerta aut falsa pro veritate certa. aut diuina amplecti contingeret. Scis quid iubet apostolus. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Sūt vt meu⁹ interim est iudicium due partes priores satis vtiles in quibus nihil deprehēdi q̄ nō possit salua fide ⁊ morum puritate salua ri quāq̄ modestum lectorem in multis efflagitent. ⁊ talem qui non sit penitus expers earum que secūda pars loquitur affectionum. Ceterum stilus ipse libri non sordidus est nec abiectus. Certe tamē induci nequeo credere librum ipsum fuisse conflatum per os ydiote quasi per miraculum. Stilus enim ipe magis sapit ⁊ redolet humanam eloquentiam q̄ diuina⁹ Nam ⁊ poetaru⁹ verba vt therentij ⁊ boetij ⁊ philosophorum sententie ⁊ rōis cursus ostendunt palam illic studiosam industriam ⁊ diligentie laborem diuturnu⁹ precessisse. Plane impar valde est stil⁹ diuine scripture prophetarum ⁊ euāgelistarum ab hoc loquendi genere Quāuis hic diceret pertinar asserto⁹ oppositi. q̄ deus scientiarum domin⁹ est. habens facultatē nunc hoc. nunc illo modo scribendi p ora scribarum suorum. fatemur ita possibile fieri. Hic autem in proposito satis contigisse nō elucet. presertim quia testatur autor seipsum latinis verbis plurimū desudasse. Hoc vero cur oportuisset si fuisset tantūmodo calamus scribe velociter scribentis/spiritūsanctum loquor/qui tarda molimina nescit ⁊ cuius velociter currit sermo. Verum alia potior ē ratio que me non ita sentire compellit Siquidē tercia pars eiusdem libri prorsus repudiāda rescindendaq̄ est tanq̄ vel male explicata. vel plane abhorrens ⁊ discrepās a doctrina sana doctorum qui de nostra beatitudine locuti sunt. Nec stat cum determinatione expressa decretalis ponētis beatitudinem nostram cōsistere in duobus actibus visione ⁊ fruitōne cum lumine glorie Et si hoc ita est in beatitudine cōsummata q̄ deus non est visio ⁊ claritas nostra essentialis sed tantū obiectalis. quāto magis erit hoc alienum in beatitudinis quadam assimilatione imperfecta quā fas haberemus hic degustare in via. Ponit aūt tercia pars libri prefati q̄ anima perfecte cōtemplans deum nō solum videt cum p claritatem que est diuina essentia ſ̄ est ipsamet claritas diuina. Imaginatur enim sicut scriptura sonant/q̄ anima tunc desinit esse in illa existentia quā prius habuit in ꝓprio genere/⁊ cōuertitur seu transformatur ⁊ absorbetur in esse diuinum/⁊ in illud esse ydeale defluit q̄ habuit ab eterno in essentia diuia. de q̄ esse dicit Johes